

אילו שמע זאת הרצל, היה מסתובב ב- קברו. קול מן הקבר. אדם שדיבר מקיברו היה שארל דה-גול. בשעתו אמר שהיהויר דים הם, עם עילית משתלטת. על כך סעי- רו הרוחות היהודיות, והוא נאשם באנטי- שמייות. דה-גול תמה על תגובה זו, כי חשב (או העמיד פנים) שאמר דבריי-שבת. בספר שהתפרסם השבוע, נתגלה כי אמר אז לאחד ממקורביו שהיהודים היו מתי- ייחסים לדבריו בחיוב, אילו אמר שהם עם של גנבים.

בכך חזר דה-גול על סיסמה אנטי-שמית נושנה. בהתנהגותה כלפי הגנבים היהויר דיים שהתקבצו בארץ, חיוקה ממשלת יש- ראל את הסיסמה הזאת, להנאתם של אנ- טי-שמי העולם כולו.

בתי סוהר

מה יש

להסתיר?

ילד ספרח — מגלה את אשמתו בכל תנועותיו. השבוע התנהגו שרות בתי- הסוהר, שרהביטחון ומסודות אחרים כאי- לו רובצת עליהם אשמה נוראה, שיש להסתירה בכל מחיר.

התחיל בכך תנשי דין, אחרי שנשות שכם, האמהות ומנשי של אסירי כלא אשקלון, פתחו בשביתה שקטה וסיפרו בטלוויזיה מה נודע להם מפי יקיריהם — אסר עליהן שרהביטחון לבקר בבתי-הסו- הר, כדרך של שולטאן ערבי מימיהביי- גיים, המחלק טובות אישיות, ביטל איסור זה כעבור כמה ימים.

מנגנון-התעמולה של משרד-המיסטרס הפיץ סיפורי-בדים, כאילו פרץ המרד הגדול באשקלון והוכה קצין בגלל סיכוכן בין אסירים בינם לבין עצמם, על רקע הידיבות בין פתח והחזית העממית, שטוח זו הודפסה על-ידי העיתונות, כדבריי-חוכי מה חיים.

אך המעשה האופייני ביותר, המגלה את הפחד הנורא של שלטונות הכלא, נעשה בחשאי, נאסר על הפרקליטים להיפגש עם לקוחותיהם הכלואים. אסור להיפגש! הדבר נתברר כאשר הפרקליט הראשון ביקש להיפגש עם שולי- חיו בכלא אשקלון, עורכי-הדין פליציה לגר ביקשה להיפגש עם חמישה אסירים בכלא, שבועיים אחרי המרידה. להפתעתה לא איפשרו לה להיפגש עם האסירים, אותם היא מייצגת.

היא נחקרה על סיבות ביקורה, הסבירה שברצונה לדון עם האסירים בענייני חר- נינה שלהם, וכן בבקשות שוטפות למוש- לים, אך דבר לא הועיל. מספק הכלא הודיע לה שמכיוון שהעניינים אותם היא מבקשת לסדר אינם דחופים, לא תורשה להיכנס.

פליציה הנמרצת לא שכה להודיע למ- נהל הכלא שהיא רואה באיסור ביקור הפרקליט אצל האסיר עניין חמור, שמש- רת אחת לו: להסתיר דברים. היא פנתה לצלב האדום הבינלאומי ולנציב בתי- הסוהר, אריה ניר, שהודיע מייד לאחר המהומות שלפרקליטים תורשה הכניסה.

סימונים ותנעויות. אך נראה שהמנר- חה המחוללת מעורכי-דין לא ניתנת לא- סיורי כלא אשקלון בלבד. יום לפני כן פנתה הפרקליטה לביתי-הכלא בחברון, ה- ביקור נערך בעקבות פניית אחתו של עבד-אל-ג'אבר בעקבות פניית אחתו של (35). עציר מינהלי העצור בחברון כחמי- שים יום. כשביקשה להיפגש עם העציר, אמר לה האחראי על הכלא, שבעליה לפנות לקמ"ן (קצין המודיעין) חברון, כדי שהלה יאשר את הביקור.

הקמ"ן לא נמצא, וסגנו סירב לטפל ב- מקרה. לגנר פנתה לסגן מושל חברון וביקשה רק לאפשר לה להחתים את העציר (המשך בעמוד 19)

המינוח המדויק של דה-גול אינו ניתן לתרגום מדויק בעברית, ומכאן הווי- כוח על נימת דבריו. פרשה דומה אירעה לח"כ אורי אבנרי, בטלוויזיה הצהיר שהתמישטרה כי לחברי ועדת-הפנים של הכנסת תורשה הכניסה לכלא, ח"כ אבנרי, שהוא חבר הוועדה, פנה מייד לשירות-מיסטרס וליו"ר הוועדה, ח"כ מרדכי טורקיס, דרש היתר להיכנס. שני האישים לא השיבו לדרישה כלל.

העם

נדודי-שינה

קולקטיביים

תופעה מוזרה הופיעה השבוע בישראל. אנשים לא יכלו להירדם.

באוניברסיטת ירושלים ישבה קבוצת מרצים, גילגלה שיחה, אחד מהם העיר, בדרך אגב, שמה כמה ימים הוא מתקשה לישון. מכיוון שהיה בריא ושלם, ושום דגנה מיוחדת לא העיקה עליו, תמה מה הסיבה.

דבריו עוררו תגובה מיידית. בזה אחר זה גילוי בני-שיחו שהם סבלו מאותה תופעה עצמה. גם הם התקשו, לאחרונה, לישון. כך נתגלה במיקרה שווהי תופעה כל- ית, מגיפה של נדודי-שינה הציפה את הארץ. מדענים דיברו באופן סתמי או מלומד על "יונים", על חשמל באוויר, ועל גורמים מסתוריים דומים.

קולות צורכמים. עם או בלי חשמלים באוויר, היו סיבות אובייקטיביות די טור- בות להדחת השינה מעיני המדינה.

אמנם, שום אסון לא נשקף באופק, אולם צרות מצרות שונות הדאיגו או הרגיזו.

עליית-מחירים מסחררת, ששמה לאל את כל ההבטחות שבאו בעיקבות הפיחות, לחצה על כוסי האורחים, המתפרנסים מש- כר או מהנסנה קבועה אחרת.

בעוד שמוחו הגיעו קולות עמומים אך ברורים, שהעידו על העמקת התהום בין ישראל וידידותיה, נשמעו בבית הקולות הצורמניים של עסקנים פוליטיים, שהתחרו זה בזה בקיצוניות לאומנית, כדי למצוא חן בעיני התמונים.

דרך המלכה. בפעם הראשונה אמרו משה דיין ואחרים בגלוי, את אשר אמרו בעבר רק ברזם: שכחתי שתייה מלחמה, עוד מלחמה, כדי להחזיק בכיבושים של המלחמה האחרונה.

ואדם נבון יכול להשלים את המחשבה: יהיה צורך בעוד מלחמה אחת, המלחמה שאחרי-הבאה, כדי להחזיק בכיבושים של המלחמה הבאה, וכן הלאה.

זהו נתיב הטירוף, בה הלכו עמים רבים בעבר, המחשבה שמדינת ישראל נמצאת עתה בדרך המלכה בכיוון זה, די בה כדי להבריח שינה מעיני בר-דעת.

המיזבלה של

העם היהודי?

„פושעים נמלטים — יהודים — יוסגרו על-ידינו, במיסגרת של הדריות... יהיו הסכמה-הסגרה, שיוציאו מן הכלל רק עריקים בימי שלום...“

כך רשם ביומנו בנימין זאב הרצל, דנמקי לדירת-קבע, שום מנגנון- תעמולה אנטי-שמי לא יכול היה להכתיים את המדינה כמיקלטם של פושעים וגנבים, כפי שעשתה זאת המדינה עצמה.

פרשת מאיר לנסקי לא נסתיימה. להי- פך, היה נדמה כאילו קיימת קנוניה ברור- רה בין משרד-הפנים ובין לנסקי, כדי למנוע את גירושו מן הארץ. האיש הנראה למילויני אמריקאים כראש סינדיקאט- הפשע בארצם, התנהג כאילו אינו חולם כלל לנטוש אי-פעם את ישראל.

הוא עזב את בית-המלון, שכר דירת- קבע.

מיסלם לבד גנב. פרשת לנסקי לא נעלמה מעיני עמיתיו היהודיים בעולם כולו.

הוגה-דעות אנגלי גדול אמר פעם: „הפטריוטיזם הוא המיפלט האחרון של כל נבל.“ נדמה כאילו החליטו הפושעים היהודיים בעולם כולו כי „הציונות היא המיפלט האחרון של כל גנב.“

אחרי לנסקי בא קלוד ליפסקי, אדם שהסתבך בעיסקי-מירמה במקמים עצומים, ושרדע-הקהל הצרפתי התקוממה נגדו. עתוני צרפת דיווחו בהרחבה שמצא מיק- גל בישראל — ושמשלת ישראל אינה מגלה נטייה להחזירו למולדתו.

אחרי ליפסקי בא פול אוטנה — פקיד מארוקאי בכיר שנאשם במעילות עצומות מכספי ארצו, גילה לפתע שהוא יהודי וציוני ותיק, ובא לישראל. גם מאורע זה נגרשם בהרחבה בעיתוני העולם.

גולדה יוצרת בעייה נוספת בסכך זה: אם תלך גולדה לפני שגם יצחק רבין יצורף לממשלה, ספק אם הוא יגיע בכלל לממשלה. כי גולדה היא הגיר- בוי של רבין בצמרת והיא שנתנה לו את הבטחתה בקשר לשורות. ברילב, מאידך, נחשב כאיש שפנחס ספיר הוא הגיבוי שלו בצמרת.

כך מהלך במישחק הפוליטי הי- פנימי המסובך הזה תלוי כמיספר מהלכים נוספים. את התוצאות הפסויות קשה לנבא מראש. אולם עצם המהלכים יוצרים תנועה. כל תנועה יוצרת מהלכים ותנועה נגי- דית. תנועה מבשרת שינויים. אלה הם הסימונים המצביעים על תחילת הסוף של שלטון גולדה.

תנועה מסוג אחר ובמשורים אחרים, המצביעה גם היא על הערכות המפלגה השלטת לקרב נוסף על השלטון, מתחר- ללת בין עסקני המפלגה (להבדיל ממנהי- גיה).

התופעה הכוללת ביותר בתחום זה היא החזית המתגבשת והחזקת להדחת ישראל ישעיהו, מזכ"ל המפלגה, מהתפקיד שרק זה עתה נבחר למלאו.

סימונים שונים מעידים כי בקרב צמרת המפלגה משתררת מורת רוח הן מהצורה בה מנהל ישעיהו את חיה הפנימיים של המפלגה, והן מעצם התדמית הנוצרת ל- מפלגה בהיותו המזכיר הכללי שלה.

הבעיה היא שאת ישעיהו בן ה-61 קשה להדיח, שכן הוא המזכ"ל הראשון של המפלגה שנבחר בבחירות דמוקרטיות ישירות ולא מונה מגבוה. אבל על סמך הנסיון הקצר שנצבר מאז נבחר ישעיהו לתפקידו, נשמעות יותר ויותר טענות בין ראשי המפלגה, שמסלגת העבודה אי- בן יכולה להרשות לעצמה ללכת למע- רכת בחירות קשה כשהמזכ"ל שלה הוא ישעיהו.

מובן שבטענות אלה משתקפים הרבה אינטרסים אישיים וקבוצתיים, שכן ל-

נסיצתו האחרונה של דיניץ לארצות- הברית, עליה תלו תילי תילים של ניחו- שים, נועדה למעשה להכשיר את הקר- קע, גם בקרב עובדי השגרירות וגם ב- קרב הממשל האמריקאי, לקראת אפש- רות מינויו כשגריר.

ברילב יצורף

לממשלה

ב רור שכדי ששמחה דיניץ — שמחת הזקנה — יוכל להתמנות כי- שגריר בווישנגטון, חייבת משרה זו קור- דם כל להתפנות, לפני מספר חודשים נראה היה שהשגריר יצחק רבין עומד לסיים את תפקידו ולקבל תיק של שר בממשלה. דיניץ דאג כבר אז ששמו יצוף בין המועמדים לרשת את רבין, למרות שאז עדיין לא סוף גראה לו סוף שלטונה של גולדה קרוב וקשה היה לו לוותר על מעמדו כאיש סודה, והקשר החי שלה עם המציאות.

אולם הנסיבות גרמו להארכת תקופת כהונתו של רבין בשגריר בווישנגטון. רבין יהיה שגריר עד להודשים האחרונים של שנת 1976, מועד בו הוכרז לו כי יצוי- רף לממשלה. בתאריך זה רוצה דיניץ לרשת את מקומו.

אלא שבינתיים נכנסו גורמים נוספים למשחק. בשעתו, כאשר דובר על צירוף של יצחק רבין לממשלה, דובר על צירוף אישיות נוספת לממשלה, השמועות אמרו כי המדובר הוא ברמטכ"ל חיים ברילב.

דובר עץ כך גם שמונויים של רבין וכרילב ישעיה בן זמנית, למי- רות שלאחרים משרו הממשלה נראה מעשה כזה כמיניוריוציה של הממשלה.

מזכ"ל ישעיהו (עם בן-גוריון)

אולם מצד שני דרוש היה צירוסם של השניים לצמרת הוותיקה של מפלגת הי- עבודה, כדי להוות חסימה לאפשרות הש- תלטות של דיין, ותיקי המפלגה היו זקור- קים לשני אנשי בטחון, מתונים בדיעור- תיהם, כמשקל נגד לכאריזמה הבטחונית של משה דיין בציבור הרחב.

בינתיים השתבשו כמה מהחישובים. הארכת תקופת כהונתו של רבין כשגריר מצד אחד, והידיעות על פרישתו הקרובה של חיים ברילב מתפקיד הרמטכ"ל, וכניי- סתו לחיים הפוליטיים אחרי תקופת נוסף קצרה, הביאו לאפשרות שברילב יקדים את רבין במיספר חודשים כשר בממשלה. תקופת כהונתו של ברילב כרמטכ"ל, אחרי ארבע שנות כהונה בתפקיד, עומדת להסתיים בחודש ינואר הקרוב. הפסקת האש המתמשכת והחילה שרכש ברילב לעצמו בשנות כהונתו כרמטכ"ל, יוצרות רקע נוח לחילופי המפקדת בצה"ל.

ברילב יספיק לכהן בממשלה הנוכחית מספיק זמן כדי להציבו בעוד שנתיים במקום מכווכר כי ראש רשימת המוערך בבחירות. אלא שהסתלקוה האששרית של

הרעש מתקרב

עירת האדמה הפוליטית הגדור- לה עדיין רחוקה. מאורעות היצור- נים עשויים לקרבה או להחזיקה. אם למשל תופר הפסקת האש בשבוי- עות הקרובים, ספק אם יהיה זה מועד מתאים להחזפת רמטכ"ל בצה"ל, וממילא ישתבשו בתוצאה מכך מהלכים אחרים במישחק הי- פוליטי הפנימי המסובך.

אבל, אם לא יוכלו שינויים קיצוניים, הרי עצם התופעות המתגלות עתה, הן בחנינת רישומים ראשונים על הסיסמר- גראף המפלגתי, המבשרים את תחילת הרעש הגדול, שבו יבוא גם קץ שלטונה של גולדה. אם תרצה או לא תרצה — גור- י דה מאיר נוע תנוע!